

Suomen Kansanopistoyhdistys
Finlands Folkhögskolförening

Lausunto 4.5.2022

Sivistysvaliokunnalle

Asia: HE 63/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valmiuslain ja asevelvollisuuslain 79 §:n muuttamisesta.

Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä, että valmiuslakia selkiytetään ja ajantasaistetaan. Covid19-pandemia on osoittanut valmiuslain selkiyttämisen tarpeen ja myös tarpeen aiempaa paremmin varautua erilaisiin riskeihin ja ughiin myös koulutussektorilla. Sota Ukrainassa on vaikuttanut laajasti käsitykseen turvallisuudesta. Nykyinen valmiuslaki ei sellaisenaan tue riittävästi päätöksentekoa uudenaikaisissa kriisitilanteissa, joita esityksessä on kuvattu.

Kansanopistoyhdistys yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn lähtökohtaan siitä, että poikkeusoloissa tarvittavien toimivaltuuksien on syytä mahdollisimman pitkälle perustua lainsäädäntöön, joka on valmisteltu etukäteen normaalioloissa. Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä myös sitä, että edelleen valmiuslain käyttöönotto vaatii useamman käsittelyn eikä sitä voida tehdä kevyin perustein.

Kansanopistot ovat osaltaan huolehtineet Suomesta turvapaikkaa hakeneiden koulutuksesta ja kotoutumisesta. Tähän hallituksen esitykseen ei ole sisällytetty laajamittaisen maahantulon torjuntaa ja kansainvälisen suojelun hakemisen keskittämistä koskevia toimivaltuuksia. Nämä säännöshdotukset on tarkoitus antaa tarvittaessa ennen kesää. Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä, että asian oikeudelliset perusteet selvitetään huolellisesti.

Valmiuslain 122 b § Velvollisuus luovuttaa rakennuksia ja huoneistoja olisi uusi ja siinä säädettäisiin velvollisuudesta luovuttaa rakennuksia tai huoneistoja Maahanmuuttoviraston käyttöön. Pykälää olisi mahdollista soveltaa 3 §:n 6 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa. Pykälän tarkoituksena olisi varmistaa, että Maahanmuuttovirastolla on käytettävissään riittävä majoituskapasiteetti poikkeuksellisen laajamittaisen maahantulon tilanteessa. Pykälän soveltaminen olisi kuitenkin aina viimesijaista suhteessa vapaaehtoisuuteen perustuviin järjestelyihin. Ensisijaisesti poikkeusoloissakin vastaanottopalvelujen järjestämiseen tarvittavat tilat tulisi siten tuottaa viranomaisten omin voimavaroin tai hankkimalla tarvittavat tilat markkinoilta. Kansanopistot osallistuvat Maahanmuuttoviraston valmiussuunnitelmaan hätämajoituksen, väliaikaismajoituksen ja nuorille, yksin maahan tulleeille turvapaikanhakijoille suunnattujen palvelujen osalta. **Kansanopistoyhdistys pitää oleellisena, että velvollisuus luovuttaa rakennuksia ja huoneistoja on viimesijainen suhteessa sopimiseen perustuviin järjestelyihin.**

Muutos valmiuslain 109 §. Opetus ja koulutus, on lähinnä tekninen ja Kansanopistoyhdistyksen mielestä perusteltu. Kansanopistoyhdistyksen mielestä esitetty poikkeusolojen opetus- ja muun toiminnan kolmen kuukauden keskeytys tai siirto toiselle paikkakunnalle on perusteltua, jos se on välttämätöntä väestön suojaamiseksi. Yhdistys pitää myös muita esitettyjä rajoituksia hyväksyttävinä esityksessä kuvatuissa poikkeusoloissa.

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n puolesta

Helsingissä 4.5.2022

Helena Ahonen
puheenjohtaja

Tytti Pantsar
toiminnanjohtaja